

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/51/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220010260
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2220010260.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného Y. V., nar. XX.XX.XXXX, pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 27.01.2021 č. k. 18T/39/2020-163, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.11.2021 v Trnave, takto:

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 27.01.2021 č. k. 18T/39/2020-163 bol obžalovaný Y. V., nar. XX.XX.XXXX, uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno a/, písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno a/ Trestného zákona a § 139 odsek 1 písm. c/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe,

že

dňa 25.6.2019 v čase okolo 15.30 hod. v meste U. Y., okres Dunajská Streda, na ulici Y. v záhrade obývaného záhradného domu bez súpisného čísla, nachádzajúceho sa na parc. č. 4849,4855 a 3506/4 v kat. úz. U. Y., sa tam prítomnej svojej družke Y. Y., nar. X.X.XXXX, trvalé bydlisko U. Y., S. XXXX/X vyhrážal, že ju zabije, zapáli na ňu dom, pričom na ňu vulgárne nadával, následne ju nájdeným kolom udrel do oblasti brucha bez spôsobenia zranenia, potom zišiel do pivnice, odkiaľ priniesol sekeru a držiac túto v ruke za občasného náznaku zaháňania sa sekerou na ňu požadoval od nej odovzdanie 10.000,- EUR z predaja záhradného domu, ku ktorému predaju ešte nedošlo, ktoré vyhrážky u poškodenej Moniky Megyer vzbudili obavu, že tieto vyhrážky aj uskutoční.

Za tento skutok okresný súd uložil obžalovanému podľa § 360 odsek 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písmeno j/ písmeno l/, § 38 odsek 2, odsek 3, § 56 odsek 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške 1.200,- (tisícdivsto) eur. Zároveň podľa § 57 odsek 3 Trestného zákona sa pre prípad, že by mohol byť výkon peňažného trestu úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) mesiacov.

Okresný súd podľa § 60 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona uložil obžalovanému aj trest prepadnutia veci - 1 ks sekera s drevenou rukoväťou. Zároveň podľa § 60 odsek 5 Trestného zákona vyslovil, že sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 163-165 spisu.

Z obsahu spisu vyplýva, že Okresná prokuratúra Dunajská Streda podala dňa 21.04.2020 na okresný súd obžalobu sp. zn. 1 Pv 419/19/2201-27 zo dňa 20.04.2020 na obžalovaného pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona na skutkovom základe obžaloby.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 27.01.2021 po zákonom poučení urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. V dôsledku vyhlásenia o vine okresný súd rozhodol o tom, že vykoná dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste resp. náhrade škody, či ochranným opatrením. Okresný súd následne vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, prečítaním znaleckého posudku znalca MUDr. Mária Straku, listinnými dôkazmi (lustrácia CESD, RT, a ostatný spisový materiál). Vo vzťahu k uloženiu trestu okresný súd zistil, že obžalovaný bol doposiaľ 1x súdne trestaný, pričom na páchatel'a sa hľadí akoby nebol odsúdený. Obžalovaný nemá evidovaný žiadny priestupok. V prípade obžalovaného okresný súd vyhodnotil dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j/ Trestného zákona, teda že obžalovaný viedol pred spáchaním činu riadny život a podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona, teda že sa k spáchaniu trestného činu priznal a jeho spáchanie oľutoval. Nebola zistená žiadna priťažujúca okolnosť. Pri ukladaní trestu potom okresný súd postupoval podľa § 38 ods. 2, ods. 3 a § 56 Trestného zákona a za primeraný, dostatočný, zákonný a účelný považoval peňažný trest vo výške 1.200,- eur. Pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu bol obžalovaným úmyselne zmarený, bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov. Okresný súd rozhodol tiež o treste prepadnutia vecí, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu - sekery s drevenou rukoväťou, táto sa stáva vlastníctvom Slovenskej republiky.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení čo do výroku o treste podal odvolanie okresný prokurátor (č. l. 162 spisu), ktoré dodatočne písomne odôvodnil (č. l. 167 spisu).

Prokurátor v odvolaní namieta, že uvedený trest považuje za nesprávny, nezákonný a neprimerane mierny. Podľa názoru prokurátora zo zadovážených dôkazov jednoznačne vyplýva, že obžalovaný sa poškodenej vyhrážal zabitím, zapálením domu, a to takým spôsobom, že tieto vyhrážky vzbudili u poškodenej dôvodnú obavu, že ich obžalovaný aj uskutoční. Obžalovaný použil na zdôraznenie verbálnych vyhrážok aj sekeru, ktorú držal v ruke a toto je konanie zvýšili spoločenskú nebezpečnosť jeho konania. Vzhľadom na okolnosti prípadu je prokurátor názoru, že ochranu spoločnosti pred obžalovaným možno zabezpečiť len uložením podmieneného trestu odňatia slobody. Navrhol záverom, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že obžalovanému uloží primeraný trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na primeranú skúšobnú dobu.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 16.11.2021 za prítomnosti zástupcu Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného a jeho obhajcu, na ktorom oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním okresného prokurátora, odpisom registra trestov ako aj podstatným obsahom spisu. Zástupkyňa Krajskej prokuratúry v Trnave navrhla, aby odvolací súd rozhodol rozsudkom tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, f/ Trestného poriadku zruší napadnutý rozsudok v časti výroku o uložení peňažného a náhradného trestu odňatia slobody a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že uloží obžalovanému zákonný podmienený trest odňatia slobody s uložením primeranej skúšobnej doby. Obhajca obžalovaného navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a to z dôvodov, že má za to, že rozsudok súdu prvého stupňa je skutkovo vecne aj právne správny, aj čo sa týka druhu a výmery trestu. Poukázal pritom na to, že obžalovaný je bezúhonný, nemá ani záznam v registri priestupkov, hľadí sa na neho akoby nebol trestaný, ospravedlnil sa jednak cez svoju dcéru ako i na pojednávaní poškodenej. Ide o jednorazové vybočenie obžalovaného v medzí zákona. Obžalovaný navrhol potvrdiť rozsudok okresného súdu.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho zamietnutie v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Odvolací súd sa s rozhodnutím okresného súdu stotožňuje, plne naň odkazuje a v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakovane vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal. (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Trest (a osobitne trest odňatia slobody) ako sankcia predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Predpokladom účinnej ochrany spoločnosti, teda účinnosti generálnej a individuálnej prevencie, je adekvátnosť trestu za spáchaný trestný čin. Teoretické východiská penológie poukazujú na potrebu zvoliť optimálnu mieru represie, keďže ani príliš mierny, ani príliš prísny trest podľa nej nepôsobia výchovne, ale práve naopak, pôsobia demoralizujúco, zároveň varujú pred tzv. exemplárnym trestaním spočívajúcim v tom, že sa konkrétna prísnosť trestu neodôvodňuje hľadiskom individuálnej prevencie, ale potrebou odstrániť verejnosť ustanovením prehnane prísnych trestov, kde je zintenzívnením represie potlačený moment prevencie. Trestné konanie má sledovať rovnako preventívny a resocializačný cieľ, má totiž prispieť k polepšeniu a náprave páchatel'a. Cieľom trestného konania má byť dosiahnutie toho, aby obvinený páchatel' zaujal ku spáchaniu trestného činu sebakritický a kajúcny postoj, ktorý sľubuje možnosť jeho nápravy.

Zdôrazniť treba tiež, že nielen samotná Ústava SR ako základný zákon štátu v čl. 16 ods. 2 („Nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu a trestu.“), ale aj Dohovor o ochrane ľudských práv v čl. 6 („Právo na spravodlivé súdne konanie“) a tiež Charta základných práv EÚ v čl. 4 („Zákaz mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu“) a tiež čl. 49 ods. 3, v ktorom sú zakotvené zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, ktoré v sebe zahŕňajú bezpodmienečne právo každého človeka na primeraný trest a akýkoľvek zákaz neľudského a ponižujúceho zaobchádzania a ukladania trestov, ktoré v sebe zahŕňajú aj zákaz ukladania nehumánnych a neprimeraných trestov. Páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou, zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, v žiadnom ohľade nemôže trest prevažovať toto bezprávie. (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 4To/2/2013 zo 16. apríla 2013).

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný

proces upravujú. Zároveň trest uložený obžalovanému považuje odvolací súd za primeraný, zákonný a spravodlivý. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, tento zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku a odvolací súd sa bez výhrad s týmto odôvodnením stotožňuje a odkazuje naň. Na skonštatovanie správnosti odvolací súd uvádza nasledovné:

Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že okresný prokurátor napadol rozsudok okresného súdu výlučne čo do výroku o treste, preto predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozsudku vo vzťahu k tomuto výroku. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že obžalovaný urobil na hlavnom pojednávaní dňa 27.01.2021 vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, preto okresný súd so súhlasom okresného prokurátora vyhlásenie obžalovaného prijal. Pretože inštitút uznania viny svojou povahou vylučuje preskúmanie skutkového stavu konštatovaného výkonom obžaloby a obžalobou určenej právnej kvalifikácie po prijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolací súd nemohol preskúmať tento výrok z hľadiska jeho zákonnosti a odôvodnenosti. Proti výroku o vine v tomto prípade teda odvolanie ako opravný prostriedok nie je prípustné, tento výrok je právoplatný. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2To/5/2011 zo 7. februára 2012).

Okresný súd u obžalovaného správne vzhladol dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, teda že obžalovaný viedol pred spáchaním činu riadny život a podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, teda že sa k spáchaniu trestného činu priznal a jeho spáchanie oľutoval. Správne vyhodnotil neexistenciu priťažujúcej okolnosti. Okresný súd prihliadol na okolnosti spáchaného skutku, ako aj okolnosti na strane páchatel'a. Odvolací súd považuje uložený peňažný trest vo výške 1.200 EUR s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov za zákonný a spravodlivý. V prospech obžalovaného vyznela skutočnosť, že obžalovaný bol doposiaľ bezúhonnou osobou, u ktorého nešlo o opakované agresívne správanie a ktorý sa poškodenej prostredníctvom svojej dcéry aj ospravedlnil. Poškodenej zároveň nebola spôsobená žiadna škoda, ani žiadne zranenie. Krajský súd je toho názoru, že aj takýto „priaznivý“ trest pre obžalovaného je dostatočný na to, aby si uvedomili nesprávnosť svojho konania, a aby sa v budúcnosti uvedenej protiprávnej činnosti už nedopúšťal.

Majúc na zreteli účel trestu, keď trest plní predovšetkým funkciu ochrany spoločnosti, individuálnej a generálnej prevencie, krajský súd pri zohľadnení všetkých zákonných hľadísk považuje takto obžalovanému uložený peňažný trest vo výmere 1.200 Eur s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov za zákonný a spravodlivý a ktorý je objektívnym vyjadrením spáchanej trestnej činnosti a ktorý dostatočne naplní funkciu tak individuálnej, ako aj generálnej prevencie. Odvolací súd teda nezistil žiadne zákonné dôvody na zmenu uloženého trestu odňatia slobody, preto ani odvolacie námietky okresného prokurátora nepovažoval za dôvodné a neakceptoval ich.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu-rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a (retribúcia).

Okresný súd zároveň správne podľa § 60 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona uložil obžalovanému trest prepadnutia veci a to - 1 ks sekera s drevenou rukoväťou a zároveň vyslovil, že sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku a tiež § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.